

Brussel, 1 juli 2026
(OR. en, de, es, it, pt)

10669/26
PV CONS 40
AG 102
PARLNAT

ONTWERPNOTULEN
RAAD VAN DE EUROPESE UNIE
(Algemene Zaken)
16 juni 2026

1. Goedkeuring van de agenda

De Raad keurde de agenda (doc. 9939/1/26 REV 1) goed.

2. Goedkeuring van de A-punten

a) Niet-wetgeving

9940/1/26 REV 1

De Raad keurde alle A-punten in het bovenstaande document goed, inclusief alle ter goedkeuring voorgelegde taalspecifieke COR- en REV-documenten.

b) Wetgeving (openbare beraadslaging overeenkomstig artikel 16, lid 8, van het Verdrag betreffende de Europese Unie)

9942/26

Economische en Financiële Zaken

1. Standpunt van de Raad betreffende OGB nr. 1/2026: overschot 2025

9917/26

Vaststelling

9916/26 + ADD 1

Goedkeuring van een brief

REV 2

goedgekeurd door het Coreper (2e deel) op 10.6.2026

FIN

De Raad stelde zijn standpunt vast en keurde de brief goed. Dit punt werd behandeld in openbare zitting.

In de bijlage staat een verklaring van de Raad over dit punt.

Wetgevingsberaadslagingen

(Openbare beraadslaging overeenkomstig artikel 16, lid 8, van het Verdrag betreffende de Europese Unie)

3. Meerjarig financieel kader (MFK) 2028-2034: onderhandelingskader *Oriënterend debat*

10058/26

De Raad hield een oriënterend debat.

4. Meerjarig financieel kader (MFK) 2028-2034

- a) **Verordening tot oprichting van het Europees Fonds voor economische, sociale en territoriale cohesie, landbouw en platteland, visserij en maritieme zaken, welvaart en veiligheid voor de periode 2028-2034 (“NRPP-verordening”)** 9807/1/26 REV 1 + ADD 1-3
9808/26 + COR 1

De Raad bereikte een partiële algemene oriëntatie over de verordening tot oprichting van het Europees Fonds voor economische, sociale en territoriale cohesie, landbouw en platteland, visserij en maritieme zaken, welvaart en veiligheid voor de periode 2028-2034.

Hongarije, Italië, Litouwen, Malta, Slowakije, Spanje, Tsjechië en Zweden brachten verklaringen uit, en Estland, Letland en Litouwen, alsmede Hongarije, Bulgarije, Tsjechië en Roemenië brachten gezamenlijke verklaringen uit (zie bijlage).

- b) **Verordening tot oprichting van het Europees Fonds voor concurrentievermogen (“EFC”), met inbegrip van het specifieke programma voor defensieonderzoek en -innovatie** ² 10489/26 + ADD 1
REV 1 + ADD 2
10491/26 + COR 1

De Raad bereikte een partiële algemene oriëntatie over de verordening tot oprichting van het Europees Fonds voor concurrentievermogen (“EFC”), met inbegrip van het specifieke programma voor defensieonderzoek en -innovatie.

Oostenrijk en Slowakije brachten verklaringen uit en Estland, Letland, Litouwen en Polen, alsmede Bulgarije, Hongarije, Kroatië, Slovenië en Tsjechië brachten gezamenlijke verklaringen uit (zie bijlage).

- c) **Verordening tot vaststelling van het instrument “Europa in de wereld”** 10432/26 + ADD 1
10442/26
Partiële algemene oriëntatie

De Raad bereikte een partiële algemene oriëntatie over de verordening tot vaststelling van het instrument “Europa in de wereld”.

Bulgarije, Portugal en Spanje brachten verklaringen uit (zie bijlage).

5. Omnibuswetgevingspakketten voor vereenvoudiging *Voortgangsverslag*

9834/1/26 REV 1

De Raad nam nota van het voortgangsverslag.

6. Diversen

Geen.

Niet-wetgevingswerkzaamheden

7. Voorbereiding van de bijeenkomst van de Europese Raad van 18-19 juni 2026
- a) Conclusies 7875/26
Gedachtewisseling
- b) Gezamenlijke verklaring over de wetgevingsprioriteiten van de EU voor 2026 en de routekaart “Eén Europa, één markt” 10395/26
Stand van zaken
8. Europees Semester 2026: horizontale nota over de geïntegreerde landspecifieke aanbevelingen 9613/26
Goedkeuring
Toezending aan de Europese Raad
9. **Achttienmaandenprogramma van de Raad (1 juli 2026 – 31 december 2027)** 10392/26
Goedkeuring
- De Raad hechtte zijn goedkeuring aan het achttienmaandenprogramma van de Raad voor de periode van 1 juli 2026 tot en met 31 december 2027.
10. Waarden van de Unie in Hongarije/met redenen omkleed 12266/1/18 REV 1
voorstel overeenkomstig artikel 7, lid 1, VEU + REV 1 COR 1
Stand van zaken
11. Diversen
- a) Uitbreiding 10558/26
Informatie van Frankrijk en Duitsland

-
- Eerste lezing
- Bijzondere wetgevingsprocedure
- Openbaar debat (artikel 8, lid 3, van het reglement van orde van de Raad)
- In besloten kader
- Op basis van een Commissievoorstel

VERKLARINGEN OVER DE A-PUNTEN VAN WETGEVENDE AARD (DOC. 9942/26)

Ad A-punt 1: Standpunt van de Raad betreffende OGB nr. 1/2026: overschot 2025
 Vaststelling
 Goedkeuring van een brief

VERKLARING VAN DE RAAD

“De Raad neemt er nota van dat de Commissie bij haar presentatie van de berekening van de financiering van de begroting [per categorie eigen middelen en per lidstaat] de mate van gedetailleerdheid en transparantie heeft teruggeschroefd door de berekening van een “nationale bijdrage” achterwege te laten.

Het feit dat er geen informatie meer wordt verstrekt over de totale inkomensoverdrachten die door de overheid van elke lidstaat aan de instellingen van de Europese Unie worden betaald – cijfers die regelmatig worden aangepast vanwege hun basis in statistische aggregaten – vormt een breuk met de EU-normen voor financiële verslaglegging, die vastliggen sinds ten minste het begrotingsjaar 2007, en daarmee valt tevens een gestandaardiseerd referentiepunt voor belanghebbenden weg, wat de mogelijkheid beperkt om met kennis van zaken bijdragen aan de EU-begroting te analyseren.

De Raad verzoekt de Commissie in toekomstige ontwerpbegrotingen en ontwerpen van gewijzigde begroting opnieuw een berekening van de “nationale bijdrage” op te nemen.

Met de vaststelling van dit standpunt over het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 1/2026 wordt niet vooruitgelopen op toekomstige of lopende wetgevingsberaadslagingen waarop het begrip “nationale bijdragen” van invloed kan zijn.”

Meerjarig financieel kader (MFK) 2028-2034

- a) Verordening tot oprichting van het Europees Fonds voor economische, sociale en territoriale cohesie, landbouw en platteland, visserij en maritieme zaken, welvaart en veiligheid voor de periode 2028-2034 (“NRPP-verordening”)

Ad B-punt 4 a):

Partiële algemene oriëntatie

VERKLARING VAN TSJECHIË

“Tsjechië acht het belangrijk om een partiële algemene oriëntatie te bereiken over het voorstel voor een verordening inzake plannen voor nationaal en regionaal partnerschap (NRPP’s), zodat in de volgende fasen van de onderhandelingen vooruitgang kan worden geboekt.

Tsjechië waardeert de inspanningen die het voorzitterschap heeft geleverd en de wijzigingen die in de compromistekst zijn aangebracht. Tegelijkertijd wil Tsjechië benadrukken dat bepaalde elementen van de tekst niet over het hoofd mogen worden gezien in de volgende fasen van de onderhandelingen.

Met name sommige delen van de NRPP-verordening, met inbegrip van de bijlagen daarbij, zijn zeer technisch van aard en konden niet altijd tot in detail worden besproken. Tsjechië vertrouwt er derhalve op dat eventuele inconsistenties die in een later stadium – tijdens de onderhandelingen of tijdens de voorbereiding van het plan – aan het licht komen, in de volgende stappen van het wetgevingsproces naar behoren zullen worden aangepakt. Het gaat hierbij vooral om kwesties die voortvloeien uit weglatingen of uit elementen waarmee mogelijk niet volledig rekening is gehouden tijdens de intensieve fase die tot de partiële algemene oriëntatie heeft geleid.

Dit geldt met name voor bepalingen die verband houden met het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB). De besprekingen over sectorale wetgevingsvoorstellen voor het GLB en de gemeenschappelijke marktordening (GMO) zullen tijdens het komende Ierse voorzitterschap in de Raad worden voortgezet en het standpunt van de Raad over beide teksten zal zich naar verwachting verder ontwikkelen. Aangezien niet alle relevante landbouwbepalingen van de NRPP-verordening zijn overgeheveld naar de GLB-verordening en de GMO-verordening, is het bijzonder belangrijk om te benadrukken dat de partiële algemene oriëntatie voor de NRPP-verordening niet kan vooruitlopen op de werkzaamheden van de Raad Landbouw en Visserij en zijn voorbereidende instanties met betrekking tot deze twee verordeningen. Het zal met name nodig zijn om later nog te discussiëren over een passende overgangsperiode voor het GLB.

In het algemeen blijft Tsjechië zich inzetten voor een constructieve aanpak van de onderhandelingen over het meerjarig financieel kader (MFK) en de daarmee verband houdende wetgevingsvoorstellen, teneinde tijdig tot een evenwichtig akkoord te komen. In dit verband en om de werkzaamheden vooruit te helpen, steunt Tsjechië de partiële algemene oriëntatie als onderdeel van het bredere pakket.”

VERKLARING VAN HONGARIJE

“Hongarije is van mening dat de compromistekst over de NRPP-verordening onvoldoende rekening houdt met het reële en praktische risico dat het goedkeuringsproces van de NRP-plannen de start van de uitvoering van de in het kader van de afzonderlijke hoofdstukken geplande middelen aanzienlijk kan vertragen, en dat de tekst evenmin voorziet in passende flexibiliteitsmechanismen op hoofdstukniveau om deze risico's aan te pakken.

Bijgevolg biedt de tekst onvoldoende garanties dat de in de conclusies van de Europese Raad geformuleerde doelstelling wordt verwezenlijkt, namelijk dat ervoor moet worden gezorgd dat de EU-financiering de begunstigden zonder onderbreking vanaf januari 2028 bereikt.”

VERKLARING VAN ITALIË

“Italië bedankt het Cypriotische voorzitterschap van de Raad van de EU voor zijn harde werk en hecht, in het licht van de aanzienlijke vooruitgang die tijdens de onderhandelingen is geboekt, zijn goedkeuring aan de partiële algemene oriëntatie over de verordening.

Italië is met name ingenomen met de grotere zichtbaarheid die aan het gemeenschappelijk landbouwbeleid is gegeven en met de overheveling van verschillende belangrijke bepalingen over het GLB van de verordening strategische GLB-plannen naar de desbetreffende sectorale wetgeving; de verbeteringen die zijn aangebracht in de governance van de plannen om de continuïteit met de bestaande structuren beter te waarborgen; de flexibiliteit met betrekking tot de institutionele architectuur van de lidstaten; de grotere zichtbaarheid van het gemeenschappelijk visserijbeleid, waarvoor niettemin verdere inspanningen vereist zijn op het gebied van de toewijzing van middelen; de vooruitgang die is geboekt met de vereenvoudiging en uitvoering, waarbij de continuïteit met de huidige programmering is gehandhaafd, en de invoering van specifieke medefinancieringspercentages voor HOME-fondsen.

Italië is ook ingenomen met het bereikte compromis over de conditionaliteit met betrekking tot de rechtsstaat en de grondrechten. Het desbetreffende regelgevingskader is nu gebaseerd op een coherenter en evenwichtiger aanpak, geleid door het rechtszekerheids- en het evenredigheidsbeginsel en gebaseerd op een passende betrokkenheid van de lidstaten.

Dit zijn aanzienlijke verbeteringen ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel van de Commissie die een aantal prioriteiten weerspiegelen die Italië tijdens de onderhandelingen consequent heeft gesteund.

Tegelijkertijd wil Italië herhalen dat het zijn bedenkingen heeft bij de ontoereikende waarborgen voor het cohesiebeleid, die de specifieke aard en doelstellingen van het beleid onvoldoende in stand houden. Italië benadrukt dat er voor het cohesiebeleid, als fundamenteel beleid dat is verankerd in de EU-Verdragen, sterkere waarborgen en meer middelen nodig zijn om de territoriale dimensie en voorspelbaarheid op lange termijn ervan te waarborgen.

Italië hoopt dat deze punten van zorg in de loop van het wetgevingsproces zullen worden aangepakt.”

VERKLARING VAN LITOUWEN

“Ondanks de vooruitgang die tot dusver met het NRPP-voorstel is geboekt, geldt het beginsel “er staat niets vast totdat alles vaststaat” nog steeds, en Litouwen wil de aandacht vestigen op een aantal belangrijke openstaande kwesties.

In de recentste versie van de NRPP-verordening staan er nog een aanzienlijk aantal GLB-gerelateerde bepalingen tussen vierkante haken. Als gevolg daarvan blijft de inhoud van het huidige akkoord beperkt. De besprekingen over belangrijke elementen zoals financiering, de totale EU-bijdrage, belangrijke bijlagen en andere essentiële bepalingen worden in feite uitgesteld tot toekomstige onderhandelingen. Voorts kan de partiële algemene oriëntatie niet als een akkoord over de voorgestelde MFK-structuur worden gezien.

Dit geeft ook aanleiding tot meer bezorgdheid over de integriteit van het GLB binnen het NRPP-kader. Het GLB mag niet louter worden behandeld als onderdeel van een horizontaal plannings- en financieringsinstrument. De specifieke doelstellingen, het uitvoeringsmodel, het controlesysteem en de beschermde financieringslogica ervan moeten duidelijk identificeerbaar blijven en juridisch worden gewaarborgd binnen de algemene architectuur.

Daarnaast blijven verschillende problemen in verband met het GLB onopgelost, zoals de uitbreiding van het op output gebaseerde uitvoeringsmodel tot GLB-investeringsinterventies, de mate van financiële correctie, de flexibiliteit om streefwaarden aan te passen, het buiten de lijst van gereserveerde GLB-interventies plaatsen van levensmiddelenverwerking.

Gezien deze onopgeloste kwesties blijven wij ons zorgen maken over het feit dat belangrijke elementen van de GLB-architectuur en het uitvoeringskader nog niet voldoende zijn gewaarborgd. Litouwen is derhalve van mening dat deze punten van zorg tijdens de komende onderhandelingen adequaat moeten worden aangepakt.”

VERKLARING VAN MALTA

“Malta erkent de aanzienlijke inspanningen die het Cypriotische voorzitterschap heeft geleverd en de vooruitgang die is geboekt met de besprekingen over de NRPP-verordening.

Niettemin blijft Malta zich zorgen maken over het feit dat het voorgestelde uitvoeringskader niet uitdrukkelijk voorziet in een echte, op reële kosten gebaseerde uitvoeringsoptie naast op prestaties gebaseerde en vereenvoudigde kostenbenaderingen.

Malta is van mening dat een model dat voornamelijk gebaseerd is op geraamde kosten en mijlpalen aanzienlijke uitdagingen met betrekking tot de begroting, governance en verantwoordingsplicht met zich mee kan brengen, met name wanneer de verantwoordelijkheid voor de uitvoering en het financiële risico bij het centrale niveau ligt, wat zorgvuldig tot uiting moet komen in het ontwerp van een langetermijnkader.

Malta blijft daarom bij zijn standpunt dat het toekomstige kader moet voorzien in een echte keuze tussen uitvoeringsmodellen, met inbegrip van een expliciete, op reële kosten gebaseerde optie naast op prestaties gebaseerde en vereenvoudigde kostenbenaderingen.

Malta is voorts van mening dat, aangezien de verantwoordelijkheid voor de uitvoering en het financiële risico bij de lidstaat ligt, de toepassing van de voorwaarden van de verordening – met name wanneer deze berusten op verslagen, beoordelingen of soortgelijke instrumenten die financiële gevolgen of gevolgen voor de uitvoering kunnen hebben – gebaseerd moet zijn op transparante, objectieve en verifieerbare criteria en zodanig moet worden toegepast dat rechtszekerheid, evenredigheid, transparantie en gelijke behandeling worden gewaarborgd.

Malta onderstreept dat het beginsel dat er niets vaststaat totdat alles vaststaat, volledig van toepassing blijft. Malta behoudt zich het recht voor op deze kwestie terug te komen in het kader van de toekomstige onderhandelingen over de verordening en in het kader van de bredere besprekingen over het MFK.”

VERKLARING VAN SLOWAKIJE

“Slowakije erkent de vooruitgang die is geboekt met de NRPP-verordening, maar steunt de aanhoudende inspanningen om voor de toekomstige programmeringsperiode eenvoudigere, realistische en uitvoerbare regels vast te stellen die over het algemeen positieve veranderingen voor regio's en mensen met zich meebrengen.

Wij delen de gemeenschappelijke doelstelling van alle lidstaten om te zorgen voor de tijdige uitvoering van de plannen voor nationaal en regionaal partnerschap. In dit verband is Slowakije al begonnen met zijn nationale voorbereidingen in een geest van partnerschap, samenwerking en constructieve betrokkenheid.

Gezien het belang van de NRPP-verordening, waarin verschillende op de Verdragen gebaseerde beleidsmaatregelen en instrumenten zijn samengebracht, blijft Slowakije pleiten voor meer duidelijkheid, consistentie en samenhang met sectorale wetgeving en het prestatiekader. Het waarborgen van rechtszekerheid, voorspelbaarheid en duidelijke uitvoeringsregels blijft onze belangrijkste prioriteit.

Het voorstel betekent een fundamentele verschuiving in het uitvoeringsmodel en kan bijdragen tot de modernisering van het cohesiebeleid. Om dit doel te bereiken, is het van essentieel belang dat deze transformatie ook tot echte vereenvoudiging voor de begunstigden leidt. Wat het prestatiekader betreft, steunt Slowakije een resultaatgerichte aanpak, op voorwaarde dat de lidstaten meer flexibiliteit krijgen en de administratieve lasten worden verminderd. Tegelijkertijd moet het uitvoeringskader het mogelijk maken om in naar behoren gemotiveerde gevallen gebruik te maken van de meest passende uitvoeringsmethoden, waaronder het model van de reële kosten. Voorts pleiten wij voor het schrappen van inconsistenties met betrekking tot de verificatieverplichtingen van de planautoriteiten, die, samen met de ruime definitie van “ernstige niet-naleving”, zorgen voor onzekerheid over de reikwijdte van controles en audits en de duidelijkheid van het algemene controlekader dreigen te ondermijnen.

Slowakije eerbiedigt de beginselen van de rechtsstaat en het Handvest van de grondrechten volledig en blijft zich inzetten voor de consistente en objectieve toepassing ervan. Om de rechtszekerheid, voorspelbaarheid, objectiviteit en evenredigheid verder te versterken, moet er volgens Slowakije extra werk worden verricht om geloofwaardige bronnen, beoordelingsmethoden en een rechtstreeks verband tussen de schending en het goed financieel beheer of de financiële belangen van de Unie tot stand te brengen. Dit moet een sterke preventieve dimensie omvatten, samen met een sterkere nadruk op dialoog om tekortkomingen te verhelpen, alsook een strikte toepassing van het evenredigheidsbeginsel.

Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan het waarborgen van rechtszekerheid en voorspelbaarheid tijdens de overgang tussen de programmeringsperioden van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Volgens Slowakije moeten dit element en andere belangrijke GLB-elementen, waaronder het voorstel voor de degressiviteit en plafonnering van betalingen, verder worden besproken. Daarom moet een geschikte aanpak worden vastgesteld die de verschillende landbouwbedrijfsstructuren in de EU weerspiegelt en waarbij de continuïteit van de steun wordt gewaarborgd, met name wat betreft rechtstreekse betalingen, die essentieel blijven voor het behoud van de levensvatbaarheid, de veerkracht en het concurrentievermogen van Europese en Slowaakse landbouwers.

In dit verband benadrukt Slowakije dat het belangrijk is om de nodige wetgevingsruimte te behouden om ervoor te zorgen dat de definitieve architectuur van het algemene kader operationeel en intern consistent blijft en de doelstellingen ervan in de praktijk kan verwezenlijken.”

VERKLARING VAN SPANJE

“Verklaring van Spanje

over de partiële algemene oriëntatie over de verordening tot oprichting van het Europees Fonds voor economische, sociale en territoriale cohesie, landbouw en platteland, visserij en maritieme zaken, welvaart en veiligheid voor de periode 2028-2034 (“NRPP-verordening”)

Raad Algemene Zaken, 16 juni 2026

Spanje waardeert het werk dat het Cypriotische voorzitterschap de afgelopen maanden heeft verricht met betrekking tot het voorstel voor een verordening inzake plannen voor nationaal en regionaal partnerschap, en erkent de vooruitgang die met betrekking tot verschillende aspecten van het dossier is geboekt. Ook willen wij de Commissie bedanken voor het verstrekken van informatie en het organiseren van technische seminars om specifieke elementen van de tekst te verduidelijken.

Wij bevestigen dat wij actief willen blijven samenwerken met het Cypriotische en het Ierse voorzitterschap, met als duidelijk doel de uitdagingen van dit voorstel vóór het einde van het jaar aan te pakken.

Wij kunnen de voorgestelde tekst van de verordening inzake nationale en regionale plannen echter niet steunen.

Spanje zet zich ontegenzeggelijk sterk in voor het Europese project en de goede uitvoering van het beleid en de prioriteiten van de EU. Niettemin zijn wij van mening dat het voorstel voor één enkel fonds op basis van nationale en regionale plannen structurele, politieke, technische en bestuurlijke uitdagingen met zich meebrengt voor de doeltreffende uitvoering ervan.

In dit stadium zijn er nog onopgeloste kwesties met betrekking tot de uitvoering en de praktische aspecten van het voorstel.

Bij elke wijziging in de governance op het gebied van cohesie en het GLB, als grondbeginselen die door de Verdragen worden beschermd, moet het territoriale evenwicht dat kenmerkend is voor de Unie in acht worden genomen. Het voorstel voor nationale en regionale plannen ondermijnt deze beginselen en geeft geen prioriteit of garantie aan de rol van de regio's of het streven naar een evenwichtige ontwikkeling ervan.

Het voorstel voor nationale en regionale plannen verhult de specifieke aard en het specifieke doel van de verschillende communautaire beleidsterreinen en brengt zeer heterogene investeringsprioriteiten samen in één programmerings- en beheersmodel, met dezelfde regels inzake ontwerp en uitvoering.

Daarnaast doet het voorgestelde model ernstige twijfels rijzen over de praktische haalbaarheid ervan, aangezien de institutionele, constitutionele en administratieve realiteit van de lidstaten niet in aanmerking wordt genomen. Europa is opgebouwd rond een breed scala aan beheersystemen en begrotingsprocedures, die echter altijd gebaseerd zijn op werkelijke, verifieerbare en gecontroleerde uitgaven.

Het voorstel van de Commissie leidt niet tot vereenvoudiging, maar tot extra administratieve lasten als gevolg van het parallelle systeem van mijlpalen en streefdoelen waarvan de efficiëntie niet is aangetoond. Het creëert juridische en financiële onzekerheid, waardoor de programmering moeilijker wordt en regio's met minder middelen, en daarmee de kern van het cohesiebeleid, worden benadeeld.

Het voorstel is niet duidelijk over de rol van de regio's en de mate waarin zij op politiek, administratief en financieel gebied autonoom zijn in een model dat afwijkt van de traditionele verdeling die in eerdere perioden werd gebruikt. Deze kwestie is nog complexer in landen waarin de regio's een grondwettelijk mandaat hebben om autonoom fundamentele bevoegdheden uit te oefenen met betrekking tot de planning, de uitvoering en het beheer van overheidsbeleid.

Wij kunnen ons niet vinden in een voorstel dat de bevoegdheden van onze regio's afzwakt. De centrale regering en de autonome regio's maken zich eensgezind zorgen over de werkelijke gevolgen van dit model.

Om de hierboven uiteengezette redenen bestaat het risico dat het model een bron van complexiteit, onzekerheid en grotere uitvoeringsuitdagingen voor de lidstaten zal zijn.

Wat het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) betreft, maken wij ons zorgen over zowel de voorgestelde financieringsniveaus als het beoogde governance-model.

Met name de mogelijkheid om nieuwe interventies, zoals investeringen in de verwerking en de marketing van agrovoedingsproducten en investeringen in bosbouw of irrigatie, die moeten worden gefinancierd uit gereserveerde of geoormerkte middelen, op te nemen in een GLB-begroting die aanzienlijk lager is dan momenteel het geval is.

Wij hebben ook ernstige bedenkingen bij de voorgestelde overgangsmaatregelen om te zorgen voor continuïteit in de betalingen en met de EU-faciliteit, waarbij landbouwers zouden worden uitgesloten van zowel het fonds als de reserve voor crises als gevolg van natuurrampen, wat een punt van grote zorg is voor de landbouwsector.

Wij zijn van mening dat alle technische kwesties in verband met het GLB die in de verordening zijn opgenomen, in elk geval parallel met de rest van de GLB-wetgeving moeten worden besproken.

Wij zullen actief en constructief blijven werken aan een voorstel dat ambitieus is wat betreft de doelstellingen ervan, maar ook toepasbaar in de praktijk, met als duidelijk doel tot een model te komen dat de rol van de regio's waarborgt en werkt voor alle lidstaten."

VERKLARING VAN ZWEDEN

"Zweden is ingenomen met de sterkere koppeling die is gemaakt met het Europees Semester en met de landspecifieke aanbevelingen in dit deel van de verordening. Zweden kan de partiële algemene oriëntatie aanvaarden, maar wij handhaven onze bezwaren tegen de formulering in BIJLAGE VI, punt b). Zweden begrijpt "onder meer" in die zin dat middelen kunnen worden toegewezen om materiële deprivatie aan te pakken door middel van voedselhulp en/of materiële basishulp aan de meest behoeftige personen, maar dat materiële deprivatie ook kan worden aangepakt door middel van begeleidende maatregelen."

GEZAMENLIJKE VERKLARING VAN ESTLAND, LETLAND EN LITOUWEN

“Estland, Letland en Litouwen erkennen de vooruitgang die is geboekt tijdens de onderhandelingen over het pakket meerjarig financieel kader. Wij blijven volledig achter het werk van het Cypriotische en het Ierse voorzitterschap staan om dit jaar een akkoord te bereiken.

Niettemin blijft er grote bezorgdheid bestaan over de mate waarin het voorgestelde kader de uitdagingen weerspiegelt waarmee de oostelijke grensregio's van de Europese Unie worden geconfronteerd, met name de regio's die grenzen aan Rusland en Belarus.

Op 18 februari 2026 heeft de Commissie haar mededeling “Sterke regio's voor een veilig Europa” aangenomen, waarin wordt erkend dat NUTS 2-regio's die grenzen aan Rusland, Belarus en Oekraïne worden geconfronteerd met specifieke veiligheids-, economische en demografische uitdagingen als gevolg van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, hybride dreigingen en het fundamenteel gewijzigde geopolitieke klimaat, en waarin wordt gesteld dat “[d]e regio's die het zwaarst worden getroffen door het verslechterende veiligheidsklimaat en de toegenomen risico's van conventionele militaire acties [...] de regio's aan de buitengrens met Rusland en Belarus [zijn]”. Het aanpakken van deze uitdagingen gaat ten koste van langetermijninvesteringen in concurrentievermogen, innovatie, maatschappelijk welzijn en duurzame sociaal-economische ontwikkeling. In de mededeling wordt terecht benadrukt dat het versterken van de veerkracht en welvaart van deze regio's een strategische investering in de veiligheid en stabiliteit van Europa is.

Hoewel in verschillende wetgevingsvoorstellen verwijzingen zijn opgenomen naar de mededeling en de uitdagingen waarmee de oostelijke grensregio's worden geconfronteerd, weerspiegelen de overeenkomstige bepalingen nog niet voldoende de omvang en de aanhoudende en unieke aard van deze uitdagingen.

De behoeften en omstandigheden van de oostelijke grensregio's zijn uniek, en de uitdagingen waarmee de oostelijke grensregio's in Estland, Letland en Litouwen worden geconfronteerd, reiken verder dan wat redelijkerwijs via de nationale begrotingen alleen kan worden aangepakt. Deze regio's moeten de toenemende kosten en gevolgen voor de bevolking op het gebied van veiligheid, veerkracht en paraatheid opvangen en tegelijkertijd hun economische vitaliteit, sociale cohesie en ontwikkelingsvooruitzichten op lange termijn veiligstellen. Zonder een krachtigere respons dreigt deze druk de territoriale verschillen te vergroten en de aantrekkelijkheid en het concurrentievermogen van regio's aan de buitengrens van de Unie te ondermijnen. In deze context is het erg belangrijk dat deze uitdagingen op de juiste manier worden aangepakt.

Daarom blijven wij bij ons standpunt dat regio's die grenzen aan Rusland en Belarus meer zichtbaarheid moeten krijgen in het toekomstige wetgevingskader, in combinatie met aanvullende steun op EU-niveau en adequate financiële middelen uit hoofde van het meerjarig financieel kader. Een kader dat deze uitdagingen erkent zonder een passend antwoord te bieden, dreigt tekort te schieten bij het verwezenlijken van de strategische doelstellingen van de Unie.

De Baltische staten behoren nog steeds tot de lidstaten die de laagste voorgestelde gereserveerde bedragen per hectare ontvangen. Gezien de uitdagingen en de extra investeringen die nodig zijn om de veiligheid en veerkracht van de oostelijke grensregio's van de EU te versterken, blijft het belangrijk de externe convergentie van rechtstreekse betalingen voort te zetten om de voedselzekerheid en veerkracht van onze regio's te waarborgen. Deze kwestie moet dan ook op passende wijze worden aangepakt.

Om deze redenen zijn Estland, Letland en Litouwen van mening dat verdere inspanningen nodig zijn om ervoor te zorgen dat het volgende meerjarig financieel kader een evenwichtiger en geloofwaardiger antwoord biedt op de realiteit waarmee de aan Rusland en Belarus grenzende regio's worden geconfronteerd.”

GEZAMENLIJKE VERKLARING VAN HONGARIJE, BULGARIJE, TSJECHIË EN ROEMENIË

“Hongarije, Bulgarije, Tsjechië en Roemenië erkennen het werk dat het Cypriotische voorzitterschap heeft verricht met betrekking tot de NRPP-verordening.

Hongarije, Bulgarije, Tsjechië en Roemenië zijn van mening dat het beginsel “er staat niets vast totdat alles vaststaat”, ondanks dat er een partiële algemene oriëntatie over de NRPP-verordening is bereikt, nog steeds geldt, met name omdat de NRPP-verordening duidelijke en sterke onderlinge verbanden heeft met onder meer de GLB-verordeningen voor de periode na 2027, waarvoor de algemene oriëntatie pas later zal worden bereikt omdat de vaststelling meer tijd zal vergen.

Daarom onderstrepen Hongarije, Bulgarije, Tsjechië en Roemenië dat er na de goedkeuring van de algemene oriëntatie over de GLB-verordeningen mogelijk wijzigingen moeten worden aangebracht in de GLB-gerelateerde artikelen van de NRPP-verordening en behouden zij zich het recht voor om hiertoe initiatief te nemen.”

Meerjarig financieel kader (MFK) 2028-2034

- b) Verordening tot oprichting van het Europees Fonds voor concurrentievermogen (“EFC”), met inbegrip van het specifieke programma voor defensieonderzoek en -innovatie

Partiële algemene oriëntatie

Ad B-punt 4 b):

VERKLARING VAN OOSTENRIJK

“Oostenrijk erkent dat het elke staat vrijstaat zijn eigen energiemix samen te stellen, aangezien dit een nationale bevoegdheid is. Oostenrijk blijft evenwel van mening dat kernenergie geen duurzame, economisch levensvatbare of veilige technologie is voor Europa's toekomst. Oostenrijk is tegen het gebruik van middelen uit de Uniebegroting voor investeringen in kernenergie, waaronder de bouw van nieuwe kerncentrales en de verlenging van de levensduur of de ontmanteling van bestaande nucleaire installaties.

Oostenrijk blijft bereid de onderhandelingen voort te zetten en steunt de partiële algemene oriëntatie over het Europees Fonds voor concurrentievermogen (EFC), op voorwaarde dat het fonds niet wordt aangewend ter bevordering of financiering van de bouw of ontmanteling van kerncentrales.”

VERKLARING VAN SLOWAKIJE

“Slowakije staat volledig achter de doelstellingen van het Europees Fonds voor concurrentievermogen om de kracht van Europees onderzoek en Europese innovatie te benutten om het concurrentievermogen van de Europese industrie te versterken. In dit verband is het Europees Fonds voor concurrentievermogen een belangrijk instrument voor de volgende programmeringsperiode. Slowakije erkent ook de vooruitgang die tijdens de onderhandelingen is geboekt en steunt de voortdurende inspanningen om eenvoudigere, realistische en uitvoerbare regels te ontwikkelen die in de hele Unie positieve veranderingen teweeg kunnen brengen en ervoor kunnen zorgen dat het fonds op een werkelijk Europese en inclusieve manier bijdraagt tot het concurrentievermogen.

Slowakije is het ermee eens dat excellentie het kernbeginsel van het fonds moet blijven. Excellentie moet echter worden aangevuld met criteria en waarborgen die zorgen voor een brede deelname, de verspreiding van excellentie in de hele Unie bevorderen en de ontwikkeling van gediversifieerde en veerkrachtige Europese waardeketens ondersteunen. Slowakije blijft zich zorgen maken over het feit dat er in de huidige tekst onvoldoende aandacht wordt besteed aan inclusieve toegang tot financieringsmogelijkheden voor bedrijven uit alle lidstaten, en evenmin een toereikend kader wordt geboden om het volledige innovatiepotentieel, de deskundigheid en de productiecapaciteit van Europa te benutten. Zonder duidelijkere bepalingen in dit verband bestaat het risico dat het fonds in de eerste plaats ten goede zal komen aan reeds gevestigde ecosystemen en de concurrentiekloof tussen de verschillende lidstaten verder zal vergroten. Het evenwicht tussen excellentie, concurrentievermogen en brede participatie moet daarom verder worden versterkt.

Slowakije erkent dat de onderhandelingen over het voorstel moeten worden voortgezet, zodat de Raad het samen met het Europees Parlement tijdig kan vaststellen. Slowakije staat klaar om zich in de volgende fasen van het wetgevingsproces constructief te blijven inzetten voor een evenwichtiger, inclusiever en doeltreffender Europees Fonds voor concurrentievermogen.”

GEZAMENLIJKE VERKLARING VAN ESTLAND, LETLAND, LITOUWEN EN POLEN

“Wij staan achter de doelstellingen van het Europees Fonds voor concurrentievermogen (EFC) om in de hele Unie de weerbaarheid, de veiligheid en het concurrentievermogen te vergroten. Tegelijkertijd zijn wij van mening dat het fonds adequaat moet worden voorbereid op de veranderende veiligheids- en economische realiteit in de Unie.

Uit de geopolitieke context, en met name Ruslands grootschalige aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de aanhoudende hybride aanvallen in de Unie, blijkt duidelijk dat energie- en communicatienetwerken essentiële onderdelen zijn van de Europese architectuur voor concurrentievermogen en veiligheid. Daarnaast hebben recente incidenten, met name in de lidstaten aan de oostgrens van de Unie, kwetsbaarheden in kritieke infrastructuur en toeleveringsketens aan het licht gebracht, wat aantoont dat Europa meer moet inzetten op paraatheid, het herstelvermogen en strategische reserves. Het verslechterende veiligheidsklimaat heeft breder gezien ook gevolgen voor de economische veerkracht en het concurrentievermogen door toenemende investeringsrisico's en financieringskosten, en naar beneden bijgestelde groeiperspectieven in de regio's die het meest worden blootgesteld aan veiligheids- en militaire dreigingen, zoals wordt benadrukt in de mededeling van de Commissie over de oostelijke regio's van de EU die grenzen aan Rusland, Belarus en Oekraïne (COM(2026) 82) en zoals terdege wordt opgemerkt in de conclusies van de Europese Raad van 19 maart 2026.

Met dit in gedachten, achten wij het belangrijk dat het EFC-kader:

1. een duidelijker en meer operationele erkenning van kritieke infrastructuur bevat;
2. in het dispositief van de verordening op passende wijze rekening houdt met de suboptimale investeringsituaties door de aanhoudende geopolitieke risico's, met name in de oostelijke grensregio's van de EU die kampen met structureel hogere risicopremies en slechtere investeringsomstandigheden;
3. op passende wijze rekening houdt met regio's die onder langdurige geopolitieke druk staan, waaronder de oostelijke grensregio's van de EU, alsook andere structureel achtergestelde gebieden.

Wij kunnen in dit stadium de partiële algemene oriëntatie over het EFC derhalve steunen, met de uitgesproken verwachting dat de bovengenoemde kernelementen naar behoren tot uiting komen in de definitieve compromistekst.”

GEZAMENLIJKE VERKLARING VAN BULGARIJE, HONGARIJE, KROATIË, SLOVENIË EN TSJECHIË

“Bulgarije, Hongarije, Kroatië, Slovenië en Tsjechië erkennen dat het belangrijk is om het concurrentievermogen van de Europese industrie, onderzoek en innovatie te versterken en zijn ingenomen met de doelstellingen van het voorstel tot oprichting van het Europees Fonds voor concurrentievermogen (EFC).

Tegelijkertijd zijn Bulgarije, Hongarije, Kroatië, Slovenië en Tsjechië van mening dat de huidige ontwerpverordening nog niet voldoende voorspelbaarheid biedt met betrekking tot de mechanismen die moeten zorgen voor de doeltreffende verwezenlijking van een visie om complementaire capaciteiten, infrastructuur, deskundigheid en innovatie-ecosystemen in alle lidstaten te mobiliseren en met elkaar te verbinden, zodat de Unie haar collectieve potentieel ten volle kan benutten.

Niettemin erkennen Bulgarije, Hongarije, Kroatië, Slovenië en Tsjechië dat de onderhandelingen over het EFC moeten worden voortgezet zodat de Raad het samen met het Europees Parlement tijdig kan goedkeuren, en steunen zij derhalve de partiële algemene oriëntatie als een belangrijke stap in dit proces. Deze steun wordt verleend met dien verstande dat in de volgende fasen van de onderhandelingen verder zal worden gewerkt aan de uitvoeringsmodaliteiten van het fonds.”

Ad B-punt 4 c):

- c) Verordening tot vaststelling van het instrument “Europa in de wereld”

Partiële algemene oriëntatie

VERKLARING VAN BULGARIJE

“De Republiek Bulgarije hecht groot belang aan bevordering en bescherming van de mensenrechten. Het land is en blijft trouw aan zijn verbintenissen op het gebied van de mensenrechten.

Tegelijkertijd herhaalt Bulgarije, onverminderd zijn steun voor de compromistekst van de partiële algemene oriëntatie, zijn nationale standpunt ten aanzien van bepaalde elementen in de voorgestelde verordening tot vaststelling van “Europa in de wereld”:

In 2018 heeft het Bulgaarse Grondwettelijk Hof een beslissing gegeven waarin wordt gesteld dat het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (“Verdrag van Istanbul”) juridische concepten in verband met het begrip “gender” uitdraagt die onverenigbaar zijn met kernbeginselen van de Bulgaarse Grondwet. Verwijzingen naar het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul) zullen niet van toepassing zijn met betrekking tot de Republiek Bulgarije, overeenkomstig arrest nr. 13/2018 van het Grondwettelijk Hof. Om dezelfde redenen herhaalt Bulgarije zijn standpunt over het EU-actieplan inzake gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen in het externe optreden (GAP III) en acht het zich niet gebonden door de toepassing daarvan.

Gezien het bovenstaande aanvaardt de Republiek Bulgarije de term “gender” (“пол”) als verwijzing naar de twee biologisch gedefinieerde geslachten “mannelijk/vrouwelijk”.

VERKLARING VAN SPANJE

“Met betrekking tot overweging 58 van het voorstel voor een verordening tot vaststelling van het instrument “Europa in de wereld” brengt Spanje hierbij de volgende verklaring uit en verzoekt het het secretariaat-generaal van de Raad deze op te nemen in de notulen van de zitting van de Raad Algemene Zaken van 16 juni 2026.

Spanje is er sterk van overtuigd dat een mensenrechtenbenadering van migratie sociale integratie en cohesie bevordert, wat de Europese waarden zal versterken en zo voor de samenleving als geheel voordelen zal opleveren.

Spanje blijft zich inzetten voor de bestrijding van migrantensmokkel en de criminele organisaties die betrokken zijn bij mensenhandel. Spanje zal de dialoog met de landen van herkomst en doorreis blijven aanmoedigen als de beste en doeltreffendste strategie.

Tijdens de onderhandelingen over de verordening hebben wij ons consequent verzet tegen de opneming van de term “innovatieve oplossingen” in de verordening. Helaas komt de term nog steeds voor in de overwegingen van de tekst, waardoor het voor ons onmogelijk is deze te aanvaarden.

Wij voeren de volgende argumenten aan:

Deze formulering is nooit formeel gebruikt in de conclusies van de Europese Raad of in communautaire wetgeving. De term “innovatieve oplossingen” wordt niet gebruikt in de terugkeerverordening, in de verordeningen inzake veilige derde landen of in de verordening inzake de lijst van veilige landen van herkomst. Wij vinden het uiterst problematisch dat horizontale wetgeving zoals het Financieel Reglement een verwijzing naar deze “innovatieve oplossingen” bevat, terwijl een dergelijke verwijzing niet is opgenomen in de sectorale gebieden waarin zij vooraf had moeten worden erkend.

Juist daarom heeft de Juridische Dienst van de Raad herhaaldelijk gewezen op de “juridische onbepaaldheid” van deze uitdrukking. Naast het juridische argument zijn er ook argumenten die verband houden met financiën en rechtszekerheid: de mogelijkheid om een juridische onzekerheid te financieren, opent de deur naar willekeur.

Overweging 58 luidt: “Alle migratiegerelateerde acties in het kader van het instrument moeten worden uitgevoerd met volledige inachtneming van het internationaal recht, waaronder het internationale mensenrechten- en vluchtelingenrecht, het internationaal humanitair recht, en van de Unie- en de nationale bevoegdheden.” Deze formulering komt terug in het dispositief, met name in artikel 12, lid 2: “Die acties worden uitgevoerd met volledige inachtneming van het internationaal recht, waaronder het internationaal humanitair recht, mensenrechten- en vluchtelingenrecht, en van de bevoegdheden van de Unie en van de lidstaten.” Op grond van die bepaling zijn wij van oordeel dat “terugkeercentra” niet onder de “innovatieve oplossingen” vallen waarnaar in diezelfde overweging wordt verwezen, en dat deze centra derhalve niet kunnen worden gefinancierd met middelen uit het instrument ‘Europa in de wereld’.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft zich nog niet uitgesproken over de mogelijke locatie van externe inrichtingen voor vreemdelingenbewaring. In haar conclusie van 4 juni 2026 beschouwt advocaat-generaal Laila Medina de locatie van de inrichtingen echter als een niet-geharmoniseerde bevoegdheid van de staat en wijst zij erop dat de gronden voor bewaring en vooral de waarborgen volledig zijn geharmoniseerd in het EU-recht en dat de verantwoordelijke lidstaat daarvoor moet kunnen instaan (C-706/25 en C-707/25).

Het waarborgen van de rechten van asielzoekers buiten het grondgebied van de EU, dat zij over de nodige rechtsbijstand beschikken en dat zij daadwerkelijk toegang hebben tot middelen, met inbegrip van toegang tot de rechter, brengt onevenredige kosten met zich mee die prohibitief zijn in termen van duurzaamheid en zorgvuldigheid op begrotingsgebied. Erger nog, die druk op de begroting garandeert deze rechten uiteindelijk niet, omdat staten hun verantwoordelijkheid voor het faciliteren van verwijderingen uitbesteden, waardoor het moeilijker wordt om de rechten en alle garanties te waarborgen.

Naast juridische en budgettaire overwegingen mogen we ook het aspect politieke en externe betrekkingen niet over het hoofd zien. Zoals uit de recente praktijk is gebleken, leiden deze inrichtingen tot een enorm verzet in de gastsamenlevingen, waar regeringen die neigen naar extreme standpunten politiek van kunnen profiteren, waardoor deze samenlevingen verder verwijderd raken van de Europese Unie en zo de positie van de EU in de wereld en haar essentiële betrekkingen met derde landen verzwakken.

De landen van eerste binnenkomst, waaronder Spanje, hebben duurzame diplomatieke vertrouwensbetrekkingen met derde landen opgebouwd op basis van gelijkheid en samenwerking, die positieve resultaten opleveren. De oprichting en financiering van deze inrichtingen door de Europese Unie vormt niet alleen een ernstig probleem voor ons imago, maar kan ook de architectuur voor rechtshandhaving of diplomatieke samenwerking die we decennialang hebben opgebouwd, in gevaar brengen.”

VERKLARING VAN PORTUGAL

“Portugal staat volledig achter een sterk programma “Europa in de wereld”, dat een belangrijk instrument is voor de bevordering van de waarden, beginselen en belangen van de Unie in de hele wereld.

Wij zijn daarom van mening dat de beperkte middelen van de Unie gericht moeten zijn op ondersteunende maatregelen die doeltreffend zijn, waarover consensus bestaat en die een zo groot mogelijke impact hebben.

Rekening houdend met deze beginselen heeft Portugal nog steeds een aantal bedenkingen bij de vermelding van “innovatieve oplossingen” in het “Europa in de wereld”-voorstel.

Voorts komt deze terminologie niet overeen met de vaste formulering van de Europese Raad, met name op het gebied van migratie, en zijn de precieze betekenis en gevolgen ervan niet duidelijk genoeg.

Uit compromisbereidheid en gezien het belang van het programma “Europa in de wereld”, het algemene evenwicht van het pakket en de vooruitgang die tijdens de onderhandelingen is geboekt, zal Portugal de vaststelling van de tekst echter steunen en verzoeken dat zijn standpunt in de notulen wordt opgenomen.”
